

مدیر کل محیط زیست استان اصفهان می گوید ادامه خشکسالی و قطع جریان دائمی زاینده رود فرونشست زمین و مرگ تالاب گاوخونی را به نقطه‌ای بی‌بازگشت رسانده و حتی آب شرب را هم در آستانه تهدید قرار داده است.

آب شرب اصفهان در آستانه تهدید قرار دارد؛

داریوش گل‌علیزاده مدیر کل محیط زیست استان اصفهان اظهار کرد:

قطع جریان دائمی زاینده رود پیامدهای گسترده‌ای برای استان اصفهان به ویژه مناطق پایین دست ایجاد کرده است. یکی از مهم‌ترین تبعات آن تشدید فرونشست زمین به دلیل تغذیه نشدن آبخوان‌هاست. جریان زاینده رود نقش مؤثری در تغذیه آبخوان داشت و مانع تشدید فرونشست آن می‌شد. اکنون با توجه به تداوم خشکسالی طی پنج تا شش سال اخیر و کاهش شدید ورودی به آبخوان در کنار افزایش برداشت از چاه‌ها، سفره‌های زیر زمینی، مصرف پساب در صنعت و گاهی آبیاری‌ها، روند فرونشست به شکل نگران‌کننده‌ای تشدید شده است.

به گزارش اسپادانا خبر، وی افزود:

در پایین دست نیز تالاب بین‌المللی گاوخونی که میلیون‌ها سال کارکردهای اکوسیستمی بسیار ارزشمندی داشته به تدریج به سمت خشک شدن پیش می‌رود. تداوم فعالیت‌های تشدیدکننده می‌تواند این تالاب را به یک کانون گرد و غبار خطرناک تبدیل کند. تالاب‌ها در پایین دست شاخص مهمی برای ارزیابی عملکرد مدیریت منابع آب در بالادست هستند بنابراین نابسامانی تالاب به معنای وجود مشکلات جدی در مدیریت آب و مدیریت سرزمین در بالادست است. خشکسالی به طور مستقیم باعث آسیب به باغ‌ها و درخت‌های کشاورزان شده و معیشت کشاورزان و فضای سبز عمومی را تحت تأثیر قرار داده است. بخشی از جامعه، به ویژه در ورزنه، به دنبال تغییر معیشت هستند و مدیریت استان نیز موضوع ستاد توسعه شرق را برای کاهش آسیب به کشاورزان در دست کار قرار داده است. برای جریان یافتن زاینده رود به ۱۳۶ میلیون مترمکعب آب و برای احیای تالاب گاوخونی به ۱۷۶ میلیون مترمکعب آب نیاز است. بحران کم‌آبی در کشور و استان‌ها ایجاب می‌کند که اقدامات اصلاحی و تغییر رفتار در مصرف آب و مصرف بهینه آب با جدیت دنبال شود تا حداقل حیات رودخانه و تالاب حفظ شود. اگرچه سازمان حفاظت محیط‌زیست در همه جلسات و کارگروه‌ها احیای زاینده رود حضور فعال دارد. در حال حاضر به دلیل کاهش شدید آورد رودخانه آب شرب مورد تهدید قرار گرفته است. ذخیره سد زاینده رود نیز اکنون حدود ۱۳۴ میلیون مترمکعب است و از تراز خود که ۱۶۰ میلیون مترمکعب است عبور کرده‌ایم. ما به دنبال تأمین آب از سایر منابع هستیم اما با از دست رفتن یخچال‌های طبیعی به علت افزایش دما و خشکسالی موجب کاهش ورودی آب به حداقل شده است با این وجود اتخاذ تدابیر هماهنگ میان استان‌های همجوار می‌تواند منافع همه مناطق را تأمین کند و از وارد آمدن خسارت به سایر استان‌ها جلوگیری کند. همکاری بین استانی امری ضروریست، زیرا اگر خشکسالی تداوم یابد و حبابه‌ها تأمین نشود، تمدن تاریخی استان نیز به دلیل تشدید فرونشست و افزایش کانون‌های گرد و غبار با تهدید جدی مواجه خواهد شد.

گل‌علیزاده گفت:

حقابه محیط‌زیست پس از تأمین آب شرب، در اولویت دوم قرار دارد و رعایت آن مستلزم تغییراتی در نظام معیشت کشاورزان است. حدود ۹۰ درصد آب کشور در بخش کشاورزی مصرف می‌شود، در حالی که این بخش تنها حدود ۴۰ درصد تولید ناخالص

ملی را تشکیل می‌دهد. برای استفاده بهینه از منابع آبی، کشاورزی باید مهندسی و مدرن شود، روش‌های نوین آبیاری و تولید به‌کار گرفته شود و تغییر الگوی کشت متناسب با اقلیم استان به‌طور جدی دنبال گردد تا با حداقل مصرف آب حداکثر تولید را داشته باشیم و از زمین و آب بیشترین راندمان و بهره را در تولیدات داشته باشیم و نیاز داریم که از محصولات با نیاز آبی کمتر استفاده کنیم. جهاد کشاورزی نباید به معرفی الگوهای جدید کشت بسنده کند، بلکه باید در کنار آن به سمت مهندسی کردن کشاورزی پیش رود و نظارت لازم را برای اجرای این کار داشته باشد، همچنین توجه داشته باشد که معیشت کشاورزان خیلی مورد تغییر قرار نگیرد.

مدیر کل محیط زیست استان اصفهان تشریح کرد:

دانشگاه علوم پزشکی به‌عنوان متولی سلامت نسبت به پیامدهای بهداشتی ناشی از خشک شدن تالاب هشدار می‌دهد. هنگامی که ما تالاب را از دست بدهیم اثرات مستقیمی بر سلامت جامعه به دلیل انتشار گرد و غبار ناشی از خشکی و تبدیل این اراضی به کانون‌های گرد و غباری خواهد داشت، زیرا تالاب‌های ما در پایین دست قرار دارند و خاک آن‌ها به دلیل تجمع در پایین دست حاوی آلاینده‌های زیادی است، برای سلامت ساکنان مجاور و کسانی که از این ذرات معلق متأثر می‌شوند، اثرات سوئی دارد، حتی اگر حاوی فلزات سمی و آلاینده و فلزات سنگین نباشند و برای موضوعات تنفسی و ریوی بسیار آسیب‌زا است. مسئولیت تثبیت کانون‌های بیابانی و مقابله با بیابان‌زایی بر عهده وزارت جهاد کشاورزی و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور است. در استان اصفهان نیز سازمان منابع طبیعی آبخیزداری استان متولی برنامه ریزی برای مقابله با این پدیده است، همچنین ستاد ملی مقابله با گرد و غبار با وظیفه هماهنگی و مدیریت کانون‌های گرد و غبار با مشارکت دستگاه‌های ذی‌ربط شکل گرفته است. طرح جامع مقابله با گرد و غبار پس از بازنگری، ابلاغ شده و مبنای برنامه‌ریزی قرار گرفته است. با وجود این، مدیریت بهینه آب و سازگاری با اقلیم خشک و نیمه‌خشک کشور باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد تا تاب‌آوری در بخش‌های کشاورزی، گردشگری، آب، سلامت و محیط‌زیست افزایش یابد. تداوم خشکسالی‌ها، تغییر در الگوی بارش‌ها از نظر زمان، مکان و شدت منجر به وقوع سیلاب‌های سنگین، خسارت جانی و مالی و فرسایش شدید خاک شده و ما در حال از دست دادن خاک ارزشمندمان که برای تولید غذا و محصولات کشاورزی بسیار مفید و حائز اهمیت است، هستیم.

مدیر کل محیط زیست استان اصفهان افزود:

برای کاهش پیامدها، بسیاری از کشورها به سمت افزایش سازگاری با تغییر اقلیم رفته‌اند. اقداماتی مانند پخش سیلاب و آبخوان‌داری می‌تواند خسارت‌ها را به حداقل رسانده و آن‌ها را به فرصت تبدیل کند و از طرفی به کنترل کانون‌های گرد و غبار کمک نماید، همچنین باید در مناطقی که به شدت تخریب سرزمین اتفاق افتاده و امکان کشت در آن وجود ندارد عملیات تسهیل دائمی صورت گیرد. بخشی از این اقدامات نیازمند اعتبارات و بخشی نیازمند سیاست‌گذاری صحیح است، همچنین ضروری است که از استراتژی خودکفایی مطلق در تولید محصولات کشاورزی فاصله گرفته و به سمت تأمین امنیت غذایی حرکت کنیم تا در شرایط بحران از نظر امنیت غذایی کشور دچار مشکل نشود.

وی اظهار کرد:

اصرار بر تولید همه محصولات در شرایط کم‌آبی استراتژی اشتباهی است که در سنوات گذشته باعث شد بسیاری از اراضی تبدیل به کانون گرد و غبار و موجب تخریب سرزمین و گسترش کانون‌های گرد و غبار شده است. این اراضی به دلیل خشکسالی و کم‌آبی رها شده‌اند و حالا با افزایش سطح کانون‌ها در کشور مواجه هستیم. کشور حدود ۳۲ میلیون هکتار اراضی بیابانی دارد. چالش اصلی نه با بیابان‌های طبیعی، بلکه با اراضی بیابان‌شده و کانون‌های جدید گرد و غبار است. با اقداماتی مانند بوته‌کاری و تسهیل دائمی می‌توان این مناطق را کنترل کرد در غیر این صورت روند بیابان‌زایی می‌تواند شهرها، راه‌ها و زیرساخت‌ها را به‌شدت تحت تأثیر و مورد خسارت قرار دهد.

گل‌علیزاده افزود:

استان اصفهان اکنون با پدیده بسیار جدی فرونشست که از آن به‌عنوان زلزله خاموش یاد می‌شود، روبرو است. لازم است برنامه‌ریزی‌ها به‌گونه‌ای انجام گیرد که هیچ‌یک از فعالیت‌ها موجب تشدید این پدیده و رسیدن به نقطه برگشت‌ناپذیر نشود. این رویکرد در استان در حال شکل‌گیری است و امیدواریم فعالیت‌های ما منجر به تشدید این پدیده نباشد. در استان اصفهان فرونشست نقاط جمعیتی و شهری را تحت تأثیر قرار می‌دهد و بسیاری از آثار تاریخی ارزشمند استان که نماد تمدن غنی این منطقه هستند تحت تهدید جدی قرار گرفته‌اند.

منبع | ایسنا

[برچسب‌ها: بحران آب \[1\]](#)

[محیط زیست \[2\]](#)

[آلودگی هوا \[3\]](#)

